

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะไล่ถนัดวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ในรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้
คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย เครื่องมือ
และการสร้างเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงานฝึกอบรมผู้บริหาร การศึกษา
ระดับอำเภอ ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานฝึกอบรมผู้บริหาร การศึกษาระดับอำเภอ
ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ
ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฝ่ายบริหาร) และเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่ง
ชาติ จำนวนรวมทั้งสิ้น 3 คน
2. กลุ่มผู้บริหารงานฝึกอบรม ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา
หัวหน้าฝ่ายฝึกอบรมสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา และศึกษาธิการ เขตทุกเขตการศึกษา จำนวน
รวมทั้งสิ้น 14 คน
3. กลุ่มวิทยากร ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด

ศึกษานิเทศก์ อาจารย์วิทยาลัยครู และสถานที่ฝึกอบรมของสถาบันพัฒนา
ผู้บริหารการศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรผู้ให้การฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหาร
การศึกษามาแล้ว จำนวนรวมทั้งสิ้น 213 คน ดังตารางที่ 1

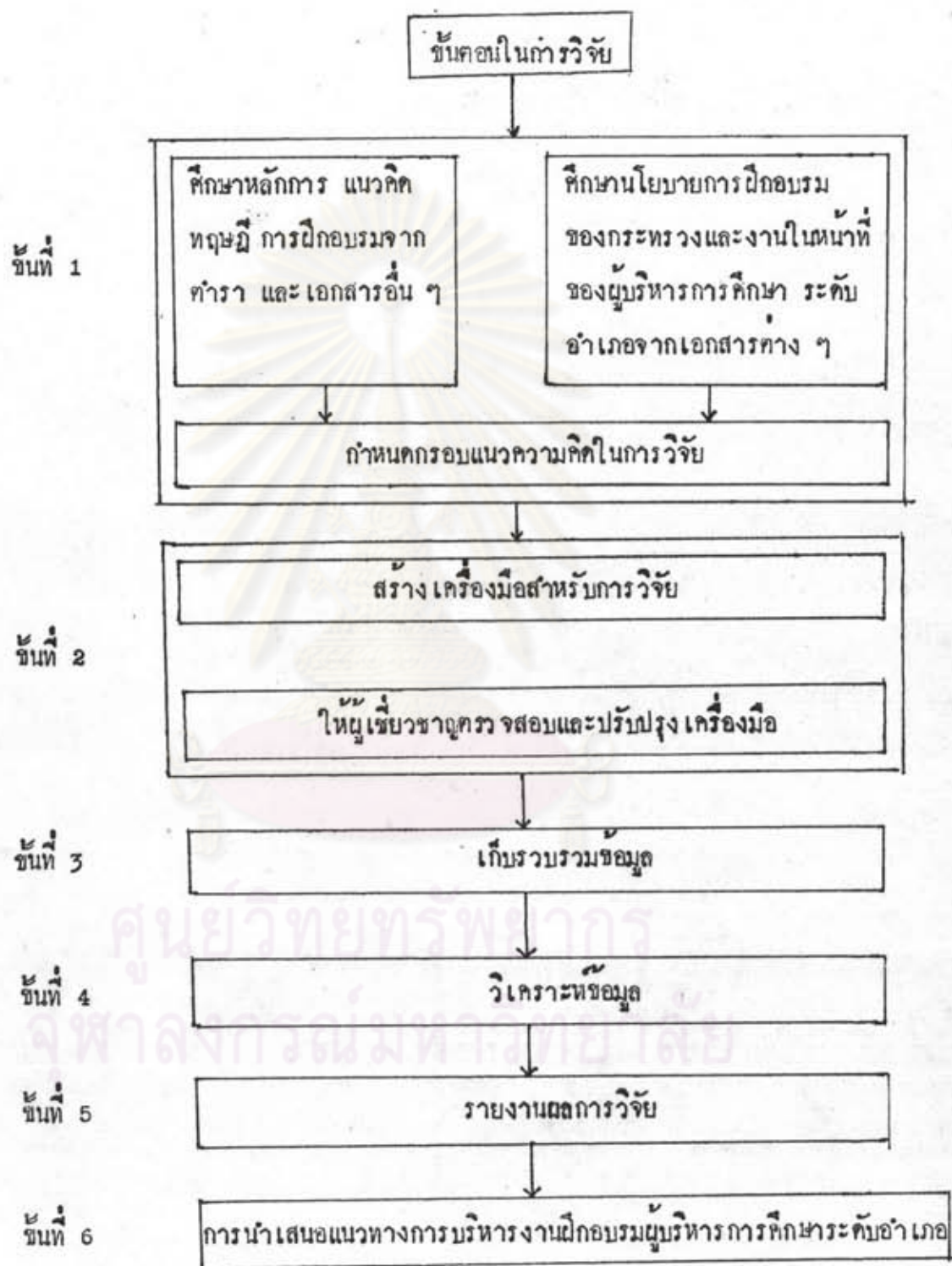
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร	จำนวน
1. <u>กลุ่มผู้บริหาร ระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ</u>	
1.1 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	1
1.2 รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฝ่ายบริหาร)	1
1.3 เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	1
2. <u>กลุ่มผู้บริหารงานฝึกอบรม</u>	
2.1 ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา	1
2.2 หัวหน้าฝ่ายฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา	1
2.3 ศึกษาธิการเขต	12
3. <u>กลุ่มวิทยากร</u>	
3.1 ศึกษาธิการจังหวัด	12
3.2 ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด	8
3.3 ศึกษาธิการอำเภอ	2
3.4 ศึกษาธิการเทศก	65
3.5 อาจารย์วิทยาลัยครู	97
3.6 เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา	29
รวมทั้งสิ้น	230

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ค่าเนิการดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ในการฝึกอบรมจากตำรา วารสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาหลักสูตร การจัดฝึกอบรม การประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ จากเอกสารการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา
3. ศึกษานโยบายการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอของกระทรวงศึกษาธิการ และงานในหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. นำผลที่ได้จากข้อ 1-3 ประมวลเป็นกรอบความคิดในการวิจัยและสร้างเครื่องมือ

ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นใน 3 ลักษณะ

คือ

1. แนวการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยสร้างแนวการศึกษาเอกสาร ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อใช้ศึกษาเอกสารการฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2527 เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตร การจัดฝึกอบรม การประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ
2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ใช้สัมภาษณ์ประชากรดังต่อไปนี้
 - 2.1 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอของกระทรวงศึกษาธิการ และวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม มีคำถาม 6 ข้อ
 - 2.2 รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฝ่ายบริหาร) สัมภาษณ์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์และงานในหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอ มีคำถาม 6 ข้อ
 - 2.3 เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ สัมภาษณ์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์และงานในหน้าที่ของหัวหน้าการอุดมศึกษาอำเภอ มีคำถาม 6 ข้อ

2.4 ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา และหัวหน้าฝ่ายฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตร การจัดฝึกอบรม การประเมินผลและติดตามผล และข้อเสนอแนะแนวทางในการฝึกอบรมผู้บริหารศึกษาระดับอำเภอ มีคำถาม 39 ข้อ

2.5 ศึกษาธิการเขตทุกเขตการศึกษา (ยกเว้นเขตกรุงเทพมหานคร) สัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตร การจัดฝึกอบรม การประเมินผลและติดตามผล และข้อเสนอแนะแนวทางในการฝึกอบรมผู้บริหารศึกษาระดับอำเภอ มีคำถาม 66 ข้อ

3. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 5 ท่าน แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัดฝึกอบรม การประเมินผลและติดตามผล การฝึกอบรมผู้บริหารศึกษาระดับอำเภอ มีจำนวน 52 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการฝึกอบรมผู้บริหารศึกษาระดับอำเภอ มีจำนวน 3 ข้อ

ขั้นที่ 3 ชั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลใน 3 ลักษณะคือ

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารการฝึกอบรมผู้บริหารศึกษาระดับอำเภอของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา

2. รวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ซึ่งจัดทำเป็น 2 ส่วนคือ

2.1 ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

2.2 ผู้วิจัยส่งผู้ช่วยผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์

3. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ โดยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากนายวงศ์ วงศ์จันทร์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ถึงประชากรซึ่งเป็นวิทยากรประจำศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษาทั้ง 12 เขตการศึกษา (ยกเว้นเขตกรุงเทพมหานคร) และเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และส่งผู้ช่วยผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ ตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม 2528 ถึงวันที่ 15 เมษายน 2528 ปรากฏว่าจำนวนผู้รับการสัมภาษณ์ 17 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนแบบสอบถามผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปให้ประชากรตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม 2528 ถึงวันที่ 15 เมษายน 2528 ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนคิดเป็นร้อยละ 68 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผู้วิจัยจึงได้ส่งแบบสอบถาม ให้ประชากรที่ยังไม่ตอบแบบสอบถามอีก และให้ส่งคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 30 พฤษภาคม 2528 จึงได้แบบสอบถามคืนรวมทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ 83.57 ดังตารางที่ 2 และ ตารางที่ 3 ตามลำดับดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมมนา

ที่	ผู้รับการสัมมนา	จำนวน	ได้รับสัมมนา	ร้อยละ
1	ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	1	1	100
2	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	1	1	100
3	เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	1	1	100
4	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา	1	1	100
5	หัวหน้าฝ่ายฝึกอบรมสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา	1	1	100
6	ศึกษานิเทศก์	12	12	100
	รวมทั้งสิ้น	17	17	100

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ที่	วิทยากร	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่ได้รับคืน	ร้อยละ
1	ศึกษานิเทศก์จังหวัด	12	8	66.67
2	ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด	8	6	75
3	ศึกษานิเทศก์อำเภอ	2	2	100
4	ศึกษานิเทศก์	65	56	86.15
5	อาจารย์วิทยาลัยครู	97	82	84.54
6	เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา	29	24	82.76
	รวม	213	178	83.57

ขั้นที่ 4 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอข้อมูลต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์เอกสาร โดยวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตร การจัดทำกรอบรม การประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอจากเอกสาร การฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา และเสนอผลการวิเคราะห์เป็นคำบรรยาย

2. วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ลักษณะคือ

2.1 แบบสัมภาษณ์ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฝ่ายบริหาร) เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา และหัวหน้าฝ่ายฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ซึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม งานในหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ การสร้างหลักสูตร การจัดทำกรอบรม การประเมินผลและติดตามผล ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ วิเคราะห์โดยสรุปประเด็นสำคัญ และเสนอผลการวิเคราะห์เป็นคำบรรยาย

2.2 แบบสัมภาษณ์ศึกษาธิการเขต ซึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการจัดฝึกอบรม การประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรม ผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ วิเคราะห์แต่ละส่วนเป็นรายข้อทุกข้อด้วยการแจกแจงความดี และหากำรย่อยแล้ว เสนอผลการวิเคราะห์เป็นคำบรรยาย และตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนแบบสัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขการฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ วิเคราะห์โดยสรุปประเด็นสำคัญแล้วแจกแจงความดี หากำรย่อย เสนอผลการวิเคราะห์เป็นคำบรรยาย

3. วิเคราะห์แบบสอบถาม แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ลักษณะคือ

3.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ซึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัดทำกรอบรม การประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ วิเคราะห์แต่ละส่วนเป็นรายข้อทุกข้อด้วยการแจกแจงความดี และหากำรย่อยแล้ว เสนอผลการวิเคราะห์เป็นคำบรรยาย และตารางประกอบคำบรรยาย

3.2 แบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ วิเคราะห์โดยการสรุปประเด็นสำคัญ แล้วแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วเสนอผลการวิเคราะห์เป็นคำบรรยาย

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ

จากสูตร $\frac{\text{ค่าร้อยละของรายการใด}}{\text{ความถี่ของรายการนั้น}} \times 100$
ความถี่ทั้งหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย